

Aan de leden van de Tweede Kamer commissie VWS

Betreft: Landelijk dekkend netwerk van infrastructuren - CumuluZ, brief van de Minister van VWS dd. 22 januari 2024

Utrecht, 1 februari 2024

Geachte mevrouw, meneer,

Uw Kamer heeft onlangs een brief ontvangen van de Minister van VWS met betrekking tot een landelijk dekkend netwerk van infrastructuren voor de zorg-ICT. In die brief geeft de Minister invulling aan de toezegging om uw Kamer te informeren over de uitwerking van de geadviseerde richting en de te nemen vervolgstappen om tot een landelijk dekkend netwerk te komen.

Die voorgestelde richting was volgens de Minister tweeledig:

- Een gedistribueerd communicatienetwerk voor (geprotocolleerde) overdracht van gegevens door één-op-één communicatie tussen zorgverleners voor het primaire behandelproces én om data beschikbaar te kunnen stellen voor andere doeleinden.
- Een data-centrische oplossing, bestaande uit gekoppelde dataplatformen, die het gebruik van data scheidt van de functionaliteit en databeschikbaarheid voor primair en secundair gebruik, alsmede gezamenlijke dossiervorming in de context van netwerkzorg, faciliteert.

De Minister heeft beide geadviseerde scenarios verder laten uitwerken. Voor de realisatie kiest de Minister nu blijkbaar voor het CumuluZ-initiatief.

OIZ, de branchevereniging van ICT-organisaties in de zorg en NedXis, de branchevereniging van ICT-leveranciers in de eerstelijns zorg onderschrijven de behoefte aan interoperabiliteit en databeschikbaarheid in de zorg. Op meerdere fronten, zoals bijvoorbeeld in het kader van de Wegiz en EHDS, leveren ICT-leveranciers hieraan een constructieve bijdrage.

De stelligheid van de Minister om door te pakken verheugt ons, de keuze voor het CumuluZ-initiatief verbaast ons.

Wij maken ons grote zorgen over de stapeling van kostbare (VWS-)initiatieven, zonder dat er sprake is van een holistische visie, van een breed gedragen overeenstemming over de onderliggende samenhang en planning en, vooral, over de praktische haalbaarheid en financiering ervan. ICT-leveranciers in de zorg worden geconfronteerd met een veelheid en diversiteit aan projecten, pilots, brainstorms, werkplaatsen en (nationale en Europese) wetgeving waarin incrementeel, partieel en soms incidenteel wordt geëxperimenteerd met goedbedoelde, maar vaak en helaas tegenstrijdige en elkaar tegenwerkende initiatieven.

OIZ is onlangs een samenwerkingsverband aangegaan met NedXis. Samen hebben zij de Stichting Samenwerkende ICT-leveranciers in de Zorg (SILIZO) opgericht. Via dit samenwerkingsverband participeren alle ICT-leveranciers in de zorg in het nieuw opgerichte Digitaal Transitie Orgaan (DTO). Tijdens het DTO-overleg van 19 december 2023 hebben wij

begrepen dat de Minister voornemens is om € 300 miljoen te reserveren voor het CumuluZ-initiatief.

Deze informatie en de brief aan uw Kamer hebben OIZ en NedXis gedeeld met de achterban en graag willen wij u middels bijlage informeren over onze observaties.

Wellicht bieden de recente brief van de Minister, de keuze voor het CumuluZ-initiatief en een eventueel nog te plannen debat in uw Commissie een goede aanleiding voor een nadere kennismaking en gedachtewisseling over een succesvolle digitale transitie van de zorg in Nederland. Ons secretariaat zal spoedig contact opnemen voor het maken van een afspraak.

Met vriendelijke groet,
Eddy van de Werken, Voorzitter OIZ
Sander de Jong, Voorzitter NedXis

Bijlage

Observaties en vragen van ICT-leveranciers in de zorg naar aanleiding van de brief van de Minister met betrekking tot een Landelijk dekkend netwerk van infrastructuren - CumuluZ, brief van de Minister van VWS dd. 22 januari 2024, en de mededeling in het DTO van 19 december jl. met betrekking tot CumuluZ.

1. Architectuur en opzet

- a. Het CumuluZ-*initiatief* en de CumuluZ-*coalitie* zien wij als twee verschillende zaken. Het initiatief lijkt ons in wezen een goede weg om te komen tot databeschikbaarheid en -uitwisseling in de Nederlandse zorg. We hebben wel vragen met betrekking tot de coalitie. Onzes inziens is die te veel gericht op ziekenhuizen en zouden we willen aandringen op maximale uitbreiding zodat alle zorgsectoren (cure, care en leveranciers) zijn betrokken en aangesloten;
- b. Het CumuluZ-initiatief wordt gepositioneerd als een breed dataplatform voor interoperabiliteit van zorgdata. Onduidelijk is hoever CumuluZ reikt en hoe CumuluZ zich verhoudt tot reeds bestaande data-beschikbaarheidsinitiatieven zoals WEGIZ, het Landelijk Schakelpunt en Nuts;
- c. Gaat CumuluZ een vervanging zijn voor deze bestaande uitwisselingen? Of is CumuluZ een parallel initiatief, waarvan nog moet worden vastgesteld hoe dit in overeenstemming is te brengen met de al lopende initiatieven op dit gebied? Naar onze mening zou in landelijke governancegremia, zoals het Informatieberaad en het Digitaal Transitie Orgaan, moeten worden vastgesteld hoe CumuluZ in het grotere geheel een toegevoegde waarde kan leveren en CumuluZ een grote parallelle investering rechtvaardigt en tegelijkertijd desinvesteringen in achteraf gebleken zinloze initiatieven, voorkomt;
- d. Welke architectuurprincipes worden door de CumuluZ-coalitie gehanteerd? Hoe ziet de architectuur van het CumuluZ-initiatief er op hoofdlijnen uit en hoe sluit deze aan op de al lopende initiatieven?;

- e. Met de informatie die wij tot nu toe hebben over het CumuluZ-initiatief, zien wij dat er vanuit de ziekenhuizen een specifiek platform wordt ontwikkeld. Zonder duidelijke kaders en afspraken over koppelvlakken bestaat de kans op een *vendor lock-in* vanuit de ziekenhuizen. Op welke wijze is geborgd dat een dergelijke marktversturende handeling wordt voorkomen?;
- f. Welke rol ziet de Minister voor zichzelf en voor de CumuluZ-coalitie in deze architectuur en welke rol ziet de Minister voor andere zorgpartijen in de cure en de care, het Digitaal Transitie Orgaan en de ICT-leveranciers?;
- g. Hoe zien de Minister en de CumuluZ-coalitie de rolverdeling bij de planning, de realisatie, en financiering van de verschillende componenten en hoe wordt de (openbare) aanbesteding, indien noodzakelijk, van die verschillende activiteiten georganiseerd?;
- h. En ten slotte, hoe past deze bevoorrechte aanwijzing van een in wezen publiek gefinancierd initiatief in een marktconcept waarin particuliere ICT-leveranciers in onderlinge concurrentie moeten opereren en al een aantal aspecten die vallen onder het CumuluZ-initiatief, voor eigen risico en rekening hebben ontwikkeld?

2. Afsprakenstelsel en standaarden

In het kader van Wegiz is afgesproken dat voor nieuwe informatie-uitwisselingen gedragen afspraken en (bij voorkeur internationale) standaarden, in opdracht van VWS, door NEN worden ontwikkeld, met de inbreng van alle belanghebbenden. De Minister en de CumuluZ-coalitie lijken deze stappen over te willen slaan en direct in een "actie/doe-modus" aan de slag te willen. Hoe verhoudt dit zich tot de Wegiz-systematiek? En wat zijn de effecten op de reeds behaalde vooruitgang en resultaten in het kader van Wegiz/ NEN?

3. Dataplatform versus applicatielandschap

Hoe ziet de Minister de rol van de CumuluZ-coalitie ten aanzien van het harmoniseren van de verschillende afsprakenstelsels en informatiestandaarden? Het streven zou gericht moeten zijn op het verruimen en verbreden van uniformiteit. De kans bestaat dat het CumuluZ-initiatief eerder meer variatie stimuleert.

4. Governance

- a. Hoe ziet de governance van de CumuluZ-coalitie eruit en wat is hierin de rol van andere zorgpartijen? Wat betekent dit voor andere zorgsectoren en landelijke governancegremia zoals het Informatieberaad, het Digitaal Transitie Orgaan en ICT-leveranciers?
- b. Hoe borgen de Minister en de CumuluZ-coalitie dat de verschillende partijen/sectoren in de regio, waaronder de huisartsen, VVT, GGZ, apothekers, een duidelijke rol hebben als cruciale stakeholder voor de realisatie van het IZA in de regio?

5. Werkplaatsen versus centrale ontwikkeling

- a. Hoe worden CumuluZ-werkplaatsen georganiseerd en gefinancierd?
- b. Welke rol spelen vertegenwoordigers van de verschillende zorgsectoren en ICT-leveranciers in deze CumuluZ-werkplaatsen?

- c. Zijn de CumuluZ-werkplaatsen vooral gericht op technische vraagstukken of is de insteek eerder gericht op relevante *use cases* Zorg in het kader van het IZA?

6. Financiering

- a. Er is sprake van een CumuluZ-gerelateerde investering van €300 miljoen. Hoe hoog is de werkelijke investering en wat is de onderbouwing van dit bedrag? Welk deel is bestemd voor project- en of programmafinanciering en welk deel is beschikbaar voor de doorlopende kosten?;
- b. Welk deel van de projectkosten is gereserveerd voor consultants en overhead?
- c. Houden de Minister en de CumuluZ-coalitie naast ontwikkelingsbudget ook rekening met kosten voor implementatie en onderhoud op de middellange termijn (vijf tot tien jaar)?;
- d. Hoe wordt ervoor gezorgd, dat zoveel mogelijk van de beschikbare middelen besteed wordt aan de zorg zelf en ICT-ontwikkelingen, en wordt de juiste besteding van deze middelen geborgd?
- e. Hoe verloopt het verdelings-, aanbestedings- en verantwoordingsproces van de in wezen publieke middelen?

7. Visie en regie

- a. Welke visie op de digitale transitie van de zorg ligt ten grondslag aan de keuze van de Minister voor een aanzienlijke investering in het CumuluZ-initiatief?
- b. Hoe is die visie totstandgekomen en welke partijen hebben inspraak gehad bij de vorming van die visie?
- c. Hoe kunnen het CumuluZ-initiatief en de huidige CumuluZ-coalitie bijdragen aan de realisatie van die visie? Kan de Minister overzicht en inzicht bieden in alle lopende en geplande trajecten in het digitale-transitieproces van de zorg? Zijn er alternatieven voorhanden? Wat waren de afwegingen van de Minister om te kiezen voor CumuluZ?
- d. Welke andere initiatieven, pilots, trajecten, projecten en/ of werkplaatsen worden geschrapt/ beëindigd om, gezien een mogelijk capaciteitsgebrek bij ICT-leveranciers en zorgpartijen, het CumuluZ-initiatief te helpen slagen in de praktijk? Welke prioriteiten stelt de Minister?
- e. Welke partijen in de zorg zijn nodig om voldoende draagvlak te verkrijgen voor de realisatie van deze visie? Hoe gaat de Minister de partijen betrekken en het proces aansturen om draagvlak te verkrijgen?
- f. Hoe worden deze partijen (financieel) ondersteund en gecompenseerd? Wat zijn de sturingsmogelijkheden van de Minister?
- g. Welke rol spelen het Informatieberaad, het Digitaal Transitie Orgaan, Nictiz, VZVZ en andere ICT-partijen in dezen?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met

Marcel Smeets,
OIZ Directeur